

WYWIAD – ZŁOTE SZKOŁY NBP

z dr Michałem Włodarczykiem – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Witam serdecznie, nazywam się Gabriela Wilczek. Jestem uczennicą klasy VII i członkiem Gwiazdozbioru Finansowych Cyborgów, grupy uczniów w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Moszczance, która realizuje zadania konkursu Złote Szkoły Narodowego Banku Polskiego. W związku z tym chciałabym poszerzyć swoją wiedzę na temat bezpieczeństwa w świecie finansów. Proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie największe zagrożenia finansowe widzi Pan w dzisiejszych czasach?

Dzień dobry Gabrielo, bardzo mi miło, nazywam się Michał Włodarczyk. Jestem doktorem ekonomii i pracuję na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, w Katedrze Zarządzania Ryzykiem i Ubepieczeń. Uczę studentów o tym, jak zabezpieczyć się od zagrożeń finansowych i cyfrowych.

Największymi zagrożeniami są oszustwa finansowe, czyli sytuacje, gdy ktoś próbuje nas okraść przez internet, telefon lub w inny sposób przy okazji kradnąc naszą tożsamość. Jest największe bo może dotknąć każdego z nas np. gdy ktoś pozna nasz numer PESEL albo numer PIN do karty albo telefonu. Oszuści podszywają się pod banki lub znane firmy i próbują wyłudzić pieniądze. Dlatego tak ważne jest posiadanie mocnych haseł, pilnowanie kart płatniczych i telefonu (bo nim też płacimy).

2. Czy Polacy są wystarczająco świadomi zagrożeń związanych z finansami? Jak można poprawić edukację finansową?

Świadomość finansowa w Polsce rośnie, ale nadal wiele osób nie wie, jak rozsądnie zarządzać pieniędzmi. Niektórzy biorą kredyty bez zastanowienia albo dają się oszukać w internecie. Warto zawsze pamiętać, że nie można zapożyczać się za mocno, wydawać na głupoty tylko by innym zaimponować. Wszystkie te błędy wynikają z niskiej świadomości. Osoby które umieją zajmować się pieniędzmi po prostu nie żyją ponad stan, nie muszą imponować – jak to się mówi „pieniądze lubią ciszę”.

Dlatego bardzo ważna jest edukacja finansowa już od najmłodszych lat. Można to robić poprzez lekcje w szkołach, konkursy takie jak Złote Szkoły NBP, a także przez ciekawe filmy i gry edukacyjne o finansach.

3. Jakie błędy w zarządzaniu budżetem najczęściej popełniają osoby prywatne i instytucje?

Najczęstszym błędem jest wydawanie więcej, niż się zarabia. Niektórzy ludzie nie planują swoich wydatków i później muszą pożyczać pieniądze, co prowadzi do długów. Mogą tak robić państwa (bo są wielkie) oraz korporacje (też dlatego, że są ogromne). Jeśli robi tak normalna osoba to po krótkim już czasie będzie miała wielkie długi, nerwicę i całe jej życie będzie podporzątkowane tylko spłacaniu rat.

Innym błędem jest brak oszczędzania – wiele osób nie odkłada nawet małej kwoty na nagłe wydatki. Instytucje również czasem źle planują swój budżet, np. wydają za dużo na rzeczy, które nie są najważniejsze, a potem brakuje im pieniędzy na ważne potrzeby. Ale z perspektywy zwykłego Kowalskiego wystarczy odkładać 10% tego co się zarabia a już zgromadzimy sobie poduszkę bezpieczeństwa. W razie kłopotów ona zamortyzuje nasz upadek.

4. Jakie środki ostrożności powinien podjąć każdy, kto chce inwestować swoje oszczędności?

Przede wszystkim trzeba uważać na zbyt ryzykowne inwestycje, które obiecują szybki i duży zysk – często są to oszustwa. Najlepiej inwestować w sprawdzone sposoby, jak lokaty bankowe, obligacje czy fundusze inwestycyjne. Trzeba także pamiętać o dywersyfikacji, czyli nie wkładać wszystkich pieniędzy w jedno miejsce. Bardzo ważne jest zdobycie wiedzy na temat inwestycji i nie podejmowanie decyzji pod wpływem emocji.

Dlatego na początku warto obejrzeć film edukacyjny na YouTube który wyjaśni nam podstawy, można poczytać bloga albo kupić książkę o pierwszych krokach w inwestowaniu. To naprawdę nie kosztuje prawie nic...a pozwoli nam spokojnie i co najważniejsze skutecznie pomnażać oszczędności. Wtedy pieniądze pracują na nas a nie my na nie.

5. Jakie mechanizmy stosują instytucje finansowe, aby zapewnić bezpieczeństwo klientom?

Banki i inne instytucje finansowe stosują różne zabezpieczenia, np. szyfrowanie danych, dwuetapowe logowanie oraz systemy wykrywające podejrzane transakcje. Dodatkowo klienci są ostrzegani przed oszustwami i zachęcani do stosowania silnych haseł. Banki podlegają także kontrolom, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa ich działania.

Dlatego nie warto się irytować gdy logując się do banku musimy potwierdzić kilka kodów, haseł, powiadomień i skanów palca. To dla naszego dobra. Bo im więcej tych zabezpieczeń tym trudniej złodziejom. A jak już się pracuje i zarabia to nie chcemy by ktoś niepowołany okrad nas, naszych bliskich czy nasze miejsce pracy.

Same banki mają dodatkowe zabezpieczenia. Muszą mieć odpowiednie rezerwy by nie upaść nawet gdy na rynku pojawi się kryzys. A klienci są dodatkowo zabezpieczeni przez gwarancję depozytów – jeżeli bank by upadł to jeżeli miałeś odłożone w nim do 100 000 euro to odzyskasz wszystkie pieniądze. W Polsce jest 50 dużych banków więc maksymalnie możesz mieć chronone aż 5 mln euro czyli ponad 20 mln złotych!

6. Czy obecny system podatkowy sprzyja bezpieczeństwu finansowemu obywateli, czy wręcz przeciwnie?

Podatki są potrzebne, ponieważ dzięki nim państwo może finansować szkoły, szpitale, drogi i inne ważne rzeczy. Jednak dla wielu osób podatki są skomplikowane i trudne do zrozumienia. Gdy podatki są zbyt wysokie, może to utrudniać rozwój firm i gospodarstw domowych. Ważne jest, aby system podatkowy był sprawiedliwy i przejrzysty, tak aby każdy wiedział, ile i za co płaci.

W Polsce podatki są zbyt skomplikowane bo inaczej płacisz podatki tworząc muzykę w umowie o dzieło, inaczej pracując na umowie zlecenie, inaczej pracując na etacie a przedsiębiorcy mają całą listę możliwych podatków i wariantów ich płacenia. Skomplikowanie jest złe bo potrzeba masy doradców i specjalistów tylko by nad tym zapanować – a oni kosztują. Oprócz tego, za pomyłki w płaceniu podatków są kary pieniężne. Uproszczenie podatków i lekka ich obniżka często pozwala państwu zarabiać więcej – dlatego, że jak reguły są proste to wszyscy ich przestrzegają.

7. Jakie działania powinno podjąć państwo, aby lepiej chronić finanse publiczne i prywatne?

Państwo powinno edukować obywateli na temat finansów, aby unikali oni oszustw i podejmowali mądre decyzje finansowe. Od najmłodszych lat. Pieniądze są czymś oczywistym, każdy ich używa i każdy ich potrzebuje. Dlatego warto posłuchać podcastu, obejrzeć w Internecie film czy przeczytać książkę właśnie o biznesie i ekonomii – po potem żyje się dużo łatwiej. Wystarczy zrozumieć kilka mechanizmów finansowych.

Państwo owinno także dbać o kontrolę wydatków publicznych, aby pieniądze były wydawane rozsądnie. Mówiliśmy o podatkach – pieniądze które w ten sposób trafiają od

obywateli do rządu muszą być wydawane na ważne sprawy. Wtedy wszyscy godzimy się je płacić bo widzimy ładne drogi, szybkie pociągi, nowe szkoły i nowoczesne szpitale. Dodatkowo należy wzmacniać zabezpieczenia systemów bankowych oraz surowo karać oszustów finansowych.

Na wymienione kwestie mamy wpływ. W edukacji wybierz swoje źródło wiedzy finansowej. W wydatkach państwa głosuj na wyborach i zgłaszaj pomysły w budżetach obywatelskich. A w zabezpieczeniach – wybieraj tylko zaufane firmy i banki, a któregoś dnia może i pracuj u nich by tworzyć lepsze zabezpieczenia.

Dziękuję za rozmowę!